

Dokaj se pečajo z izpodrejevanjem volov še sledeči okraji: Zatičina, Ribnica, Lašče z blizo enako množino, kakor vrhniški okraj (nad 100%), brdski z 79%, Litija z 67%, prav tako Trebno in Mokronog; Kranjska gora in Tržič z 62%, Senožeče z 61%, Radeče z 57%, Postojna z 52%, Kamnik z 50%, Loka z 47%, Lož z 45, Radolica z 43%, Kočevje z 41% itd.

Nekoliko manjše je število mladih krav ali telic, katerih je 33% od skupne svote govedi. Najbolj se še pečajo z izpodrejevanjem telic — krav okraji: Vrhnika z 105, Kranjska gora z 48%, Lašče z 40%, Ribnica z 40, Radeče z 40%, Mokronog z 39%, Litija z 37%, Krško z 38%, Trebno z 38%, Rudolfovo z 36%, Brdo z 36%, najmanj pa okraji: Lož z 22%, Postojna z 20%, Bistrica z 16%.

Prav iz teh števil pa moremo sledeče izvajati in spoznavati, koliko govedi (mladih volov in krav) more naša dežela vsako leto oddati ptujim kupcem.

(Dalje prihodnjič.)

C. kr. kmetijska družba kranjska.

Seja glavnega odbora dné 3. oktobra 1886.

Seji predseduje družbeni predsednik gosp. Gustav grof Thurn, navzoči so pa gosp. Josip Fridr. Seunig, družbeni podpredsednik in odborniki gg.: Kastelic, Lenarčič, Povše, Robič, Wurzbach, Witschl in tajnik Gustav Pirc.

Gospod predsednik grof Thurn javi zbranemu odboru, da je zastopal c. kr. kmetijsko družbo pri letošnjem zborovanji kranjsko-primorskega gozdarskega društva ter da je pri omenjenem zborovanji naglašal važnost gozdarstva za splošno deželno kulturo, ter prosil, na to delati, da se godi izvrševanje gozdnih postav kolikor moč na malo oviro poljedelstvu.

Vsled nekega privatnega vprašanja sklene se, diplomatsko takso na vsaki način zahtevati, ker je plačevanje te takse po pravilih določeno.

Zahteva glavnega odbornika gosp. J. Lenarčiča, da se razjasni razmera, v katerem stoji družba s založništvom „Kmetovalca“, dovede glavni odbor do tega, da prevzame celo reč v pretresavanje odsek za splošne reči.

Odseku za splošne reči naroča se poročati v prihodnji seji o razredbi prostorov na podkovski šoli ter v razmerah na živinozdravnišnici.

Predlog glavnega odbornika g. Lenarčiča, da se prosi deželni odbor, na to delati, da omeji ali pa popolnem odpravi čas, v katerem ni dovoljeno, divje globe streljati, oddá se v poročanje odseku za splošne stvari.

Vodja R. Dolenc ponudi glavnemu odboru v založništvo svoj rokopis o sadjarstvu. Stvar izroči se v poročanje odseku za sadjarstvo.

Dovoli se J. Maurerju iz Plešiče, da plača svoj dolg kmetijske družbe takoj brez napovedbe nazaj.

Odbor za obdelovanje močvirja javi, da je namerovana enketa za nedoločeni čas preložena.

Vis. c. kr. deželna vlada želi imeti mnenje glavnega odbora o programu in o stroških tečajev za požlahnjevanje trt, ki jih misli napraviti v krajih, kjer se uže nahaja trtna uš.

Občini Želimlje ne usliši se njena prošnja za podporo sadjarstva.

Tajnik Gustav Pirc poroča, da je glavni odbor zastopal pri javni izkušnji učencev na vinarski šoli na Slapu č. gospod vipavski dekan Erjavec.

Na novo je v družbo sprejet gospod Ignacij Fock, milar in posestnik v Kranji.

Podučne stvari.

Kako nam je škodljive in sitne ose z vspehom zatirati.

Gotovo vsakdo pozna te črne, rumeno-obročaste krepke mrežokrilke, katere se deloma ob ropu drugih manjših mrčesov, osobito čebel in muh živé. Pred vsem so jim pa v posebno slast sladke stvari, kakor: med, dozorelo grozdje, fine sladke hruške, sočne breskve in okusne slive, katere dostokrat grdo oglodajo in izpijé tako, da same kožice in olupki ostanejo. Tudi jabolka sladkih sort in vrst niso pred njimi varna. Škoda, katero obilna množica osá na žlahtnem grozdju in finih sadnih sortah napravlja, more čestokrat za vinogradnika in domačega sadjerejca prav občutna in pomenljiva biti. Kot nameček vsemu temu so pač ose človeku tudi s svojim strupenim jikom prave nadležnice, s katerim morejo mu celó osodepolne postati. Narodni pregovor je: „Strup devetih sršenov enak je onemu enega gada.“

Ose sploh, posebno pa sršeni (največji med osami) napravijo med našimi velikimi dobrotniki in prijatelji, koristnimi in pridnimi čebelicami, preobčutne škode, ker so jim te (čebelice) v posebno slast in jih ose dostokrat prav ogromno število pomore in vničijo. Kdo li še nikdar ni take vojske, morije in klanja med osami in pridnimi čebelicami opazoval?

„Osír“ ali gnjezdo svoje narejajo si ose iz odglo-danih lesnih delcev, katere kaj umetno v neko sivemu papirju-pivniku slično in podobno tvarino sklepijo; ta gnjezda ali „osírji“ so navažno v resnici občudovanja vredni. Različne ose narejajo si tudi svoja gnjezda ali „osírje“ zeló različne po obliki. Male, ali kakor jih ljudstvo sploh imenuje, „divje ose“ naredé si za svoje bivanje samo mali ovalni satek, pritrjen na kratkem peceljčku ob podstrešni zid, kamen, okvir pri oknu ali pa tudi na kak drug zaveten kraj; prave ali kakor pravimo: „hude ose“ obdajo in zadelajo satovje na vse strani z več mehurjem podobnimi okrožki; skoz te okrožke pusté pa na spodnjem koncu ali pa nekoliko ob strani uhodnjo luknjo, kot uhod do satovja in zalege svoje. Ob satovji in med temi okrožki, kar jih k eni in isti družini spada, bivajo ponoči in ob hudem, deževnem vremenu skupaj. Take „osírje“ najdemo med poletjem prav pogostoma na brunih v podstrešji ali pa na drevesnih vejah prilepljeno viseča, kakor tudi v zemlji skrita, do katerih (v zemlji) imajo vse lepo uglajene in zadosta prostorne uhode narejene.

Največji med osami, „sršeni“ namreč, narejajo pa svoja velika in obširna gnjezda najraje v zadosto prostornih duplinah drevesnih debel; volijo si pa v ta namen tudi kaj pogostoma „valilnice“ škorcev in drugih koristnih ptičev, iz katerih v posledici te velike prijatelje in dobrotnike kmetijstva popolno preženó.

Od mnogobrojnega števila ene in iste kolonije osá, katere so se v enem samem „osírju“ med letom namnožile in prigojile, prezimi le malo številce osá-samic; večje število njih pa ob pozni jeseni pogine. Ob prihodnji pomladi zbudé se pa one ose, katere so prezimile, iz zimskega spanja svojega ter prično zopet svoje naravno delo, da si zagotové in ustanové novih družin ali kolonij. Ravno ob tem času nudi se pa nam najugodnejša prilika v pokončevanje teh hudih in malopridnih sovražnic in vničevalek okusnega sadja, grozdja in morilk pridnih čebelic.

Te ose-samice, katere ločijo se od svojega navadnega poznejšega zaroda po velikosti svoji, nahajamo posamezne, na lesnih (osobito jelovih) plankah glodati in tvarino za „osírje“ nabirati ali pa na cvetji sladko roso srkati. Pred vsem pa rade obletavajo cvetoče grmiče bodečega in ivanškega grozdjiča. Z vsako ob tem času vničeno in pokončano oso ali sršenom, pokončana in vničena je bila tudi prec v kalu cela družina poznejšega zaroda njihovega, katera bi sicer mogla se v posledici na tisoče pomnožiti in razviti ter nam v povedanih slučajih zopet iz nova veliko občutne škode napraviti in prizadejati.

Ob času pa, ko nam sadje finih sočnih vrst dozorevati prične, da je pred poškodbo po osah obvarujemo, poiskati nam je njihove „osírje“ ter je potem popolno vničiti s tem, da je ali sežgemo, vtopimo ali kakor si bodi z osami vred pokončamo. To moremo pa z najgotovijim vspehom o mraku zvečer doseči, ko so vse ose uže lepo doma skupaj zbrane in nam nobena škodljivka pobegniti ne more. Svoj namen v povedanem obziru dosežemo pa tudi precej dobro s tem, da na sadne špalirje, kakor tudi na veje posameznih, na prostem stoječih sadnih dreves po več malih, do nad polovice s „šnopsom“, nekoliko z medom ali pa sladkorjem pomešanim, napolnjenih flašic ali skleničic razobesimo. Ose in sršeni prav rade in v obilnem številu v te flaške lezejo, kjer tudi poginejo. Ko se je pa kaka taka flaška uže preveč z osami in sršeni napolnila, ume se samo ob sebi, da jo je treba sprazniti te nesnage, ter jo z zgoraj omenjeno napravljenim „šnopsom“ zopet pravilno napolniti, da se morejo iz nova te grde škodljivke va-njo z vspehom loviti. To so najložeji in do sedaj najbolj znani pripomočki, s katerimi moremo sitne ose z vspehom pokončevati ter se pred škodo, kakoršno bi nam sicer na en ali drug način napravile, vsaj deloma obvarovati.

Ose so pa tudi pravi simbol hudobnih, opravljenih, obrekljivih in lažnjivih jezikov. Bolje, ko je sadje, bolj in grje ga ose razjedó in zdelajo: bolj ko je človek dandanes v svojem poklicu pošten in vesten, tem bolj ga obirajo strupeni jeziki tako, da ga dostokrat celó do belih kosti oglodajo.

Ni toraj zastoj rék med ljudstvom slovenskim: „Hinavskemu opravljenju in hudobni lažnjivki teče in giblje strupeni jezik neprestano tako, kot osi zadnji del njeni.“

M. Rant.

Slovenska Matica,

74. odborova seja „Matice Slovenske“

dné 9. oktobra 1886.

(Konec.)

(Za lansko leto je plačalo 1129 letnikov, za letošnje pa 960. Od zadnje odborove seje (12/5.) je pristopilo Matici na novo 65 letnikov, namreč:

1. Dr. Zupanc Franc, c. kr. vladni koncipist in zdravnik v Ljubljani.
2. Hitrek Adolf, spiritual v Studenicah.
3. Lenart Janko, župnik v Tinjah.
4. Strašek Matija, poštar v Rogatci.
5. Lasbaher Josip, učitelj na Črešnovci.
6. Nedeljko Franc, priv. uradnik v Ljubljani.
7. Vrančič Ivan, želez. uradnik v Postojini.
8. Ozbič Franc, cem. tehnik v Celovci.
9. Zadnikar Franc, trgovec v Celovci.
10. Prislán Franc, posestnik v Pavižlah.

11. Oblak Franc, c. kr. poštni oficijal v Beljaku.
12. Oschgan Simon, c. kr. notar v Beljaku.
13. Pavločič Andrej, nač. postaje v Beljaku.
14. Piháč Franc, trgovec v Beljaku.
15. Božič Peter, župnik v Trenti.
16. Hubad Josip, c. kr. gimn. profesor v Kranji.
17. Glaser Ivan, pravnik pri D. M. v Puščavi.
18. Schatz Josip, učitelj pri D. M. v Puščavi.
19. D. G., priv. uradnik v Ljubljani.
20. Lavrič Mihael, trg. poslovodja v Ljubljani.
21. Detelja Karol, trgovec in posestnik v Dobu.
22. Merher Josip, trgovec v Dolenji Vasi.
23. Rotner Josip, c. kr. sodn. pristav v Ribnici.
24. Kokalj Anton, mešč. učitelj v Voitsbergu.
25. Reich Anton, c. kr. blag. oficijal v Gradci.
26. Gregorič Anton, posestnik v Ptuji.
27. Dedič Matej, učitelj v Bočni.
28. Jaunik Gabriel, nadučitelj pri sv. Antonu.
29. Kovač Franc, trgovec v Loži.
30. Kotzbeck Josip, c. kr. notar v Vipavi.
31. Šapla Daniel, posestnik v Šturiji.
32. Krištof Leopold, c. kr. sodn. pristav v Pliberku.
33. Dr. Sommer Josip, župnik v Št. Mihelu.
34. Pipan Anton, kaplan v Koboridu.
35. Bekar Josip, duh. pomočnik v Dolini.
36. Pavša Anton, duhovnik v Prosnidu.
37. Hladnik Ivan, posestnik in trgovec v Dolenjem Logatci.
38. Hladnik Matija, posestnik v Gorenjem Logatci.
39. Knjižnica učiteljska logaškega okraja.
40. Poljšak Josip, župnik v Prvačini.
41. Sedminek Josip, trgovec pri sv. Lenartu.
42. Tominc Blaž, učitelj v Rušah.
43. Vajšelj Franc, učitelj v Hrušici.
44. Suša Josip, župan v Štorjih.
45. Karba Ivan, učitelj pri sv. Križi.
46. Dolžan Jurij, kaplan v Moščenicah.
47. Jezovšek Mihael, odv. koncipijent v Ormoži.
48. Mikl Vekoslav, trgovec v Ormoži.
49. Petrovič Ivan, c. kr. sodnijski pristav pri sv. Lenartu.
50. Rop Josip, posestnik pri sv. Lenartu.
51. Zadravec Štefan, c. kr. poštar pri sv. Lenartu.
52. Farkaš Ivan, učitelj v pok. v Negovi.
53. Jurkovič Martin, kaplan pri sv. Ani.
54. Lašpaher Ivan, žel. sin v Negovi.
55. Mlinarič Ivan, gost. sin pri sv. Trojici.
56. † Ornik Anton, nadučitelj pri sv. Ani.
57. Dr. Suhač Anton, župnik pri sv. Ani.
58. Šturm Alojz, posestnika sin v Ivanjcih.
59. Vreča Milan, učitelj v Negovi.
60. Zorko Miroslav, organist pri sv. Vrbanu.
61. Podboj Anton, c. kr. poštni uradnik v Beljaku.
62. Schiffrer Ivan, c. kr. poštni uradnik v Beljaku.
63. Zavadlal Mihael, c. kr. gimn. prof. v Pazinu.
64. Kranjc Simon, zdravnik pri sv. Vrbanu.
65. Repič Franc, trgovec pri sv. Andrašu.

Ker se nihče ne oglasi več k besedi, zaključí prvosednik sejo ob 7. uri zvečer z dostavkom, da bodi prihodnja seja koncem decembra ali pa začetkom januarija, med tem časom naj bi pa delovali odseki.

Trgovinska in obrtna zbornica.

(Dodatek k 37. listu „Novic“ stran 292. „Trgovinska in obrtna zbornica“ po točki 12.)

III. Gosp. zbornični svetnik M. Pakič poroča o dopisu c. kr. deželne vlade z dné 16. februarja 1886., št. 1875., kateri slóve: